

Deltagere i Udflugten den 15. Juni 1932, fotograferet i Bandholm.

Paa Billedet ses (fra Venstre) bl. a. Bestyrelsesmedlemmerne: Dhrr. Førstelærer Frands Hansen; Inspektør Rud. Rasmussen; Kirkegaardsgartner J. Gravesen; Kassereren, Kirkegaardsgartner I. Blomberg; Sekretæren, Havearkitekt Johannes Tholle; Formanden, Pastor A. J. Bartholdy Møller samt Stenhuggermestrene P. M. Mohr og Hansen Glem.

Fotografiet kan købes hos Fotograf Nissen, Maribo.

FORENINGEN FOR KIRKEGAARDSKULTUR

afholdt den 15. Juni sin 11. ordinære Generalforsamling i Maribo.

Formanden Hr. Pastor A. J. Bartholdy Møller aflagde følgende:

AARSBERETNING 1931-32

Formanden begyndte med at mindes de Medlemmer, som er afgaaet ved Døden i Aarets Løb, nemlig:

Provst Kiørboe, Kolding.

Arkitekt Kyhnel, Aarhus.

Kommune- og Kirkegaardsgartner Krogh-Jensen, Esbjerg.

Direktør Hammerich, Aarhus.

Forsamlingen mindedes disse Medlemmer ved at rejse sig.

Medlemstallet har været som følger:

	1929-30	1930-31	1931-32
A. Menighedsraad etc.	101	92	87
B. Foren., Institution.	11	12	12
C. Pers. Medl. i Danm.	266	280	288
D. Medl. i Udlandet	36	38	38
	414	422	425

Derefter udtalte Formanden:

»Skønt der i Aar er udsendt færre Opfordringer til at blive Medlem, og skønt Krisen ogsaa paa dette Omraade maatte forudsætte at gøre sig gældende, er baade Medlemstallet og Kontingentindtægten gaaet i Vejret. Der er slettet en hel Del, som var i Restance. Med Hensyn til Menighedsraadene som Medlemmer, da har der været nogle Udmeldelser, der i de fleste Tilfælde har været

motiveret med, at man skulde spare, — eller ikke været nærmere motiveret.

Der har været agiteret, foruden ved Udsendelse til Opfordringer paa saadanne Steder, hvor der var Kirkegaardsarbejde i Gang eller Udsigt til saadant, ved Agitationsmøder, et i Roskilde i Tilnytning til Generalforsamlingen og arrangeret af Foreningen samt i Glostrup, arrangeret af en stedlig Menighedsraads-kreds. Begge Steder har Sekretæren fremvist Foreningens udmærkede Lysbilleder og holdt Foredrag. Det kan ogsaa nævnes, at Foreningen efter ret lange Forhandlinger overvandt den Modvilje, som der aabenbart fandtes i Radioledelsen, og fik udsendt et Foredrag i Anledning af, at Foreningen havde arbejdet i 10 Aar. Foredraget holdtes i November af Sekretæren. Vi bringer Statsradiofonien vor Tak for den tilstaaede Tid, og Foredraget har efter alt at dømme vakt Interesse flere Steder og bragt nogle nye Medlemmer.

Kontoret har i Aarets Løb modtaget og afsendt følgende:

	1929-30	1930-31	1931-32
Modtaget	821	882	1082
Afsendt	2182	2083	1814

Det større Antal afsendte Postsager skyldes dels Agitationsmateriale, dels det Forhold, at de udenlandske Medlemmer faar Tidsskriftet tilsendt fra Kontoret, hvad de indenlandske ikke faar.

Kontorlokale saavel som Telefon er som hidtil vederlagsfrit stillet til Raadighed af Sekretæren paa hans Bopæl. Enkelte Udlændinge eller Danske, som har ønsket Oplysninger om Foreningens Virksomhed,

Indgang til Hunsby Kirkegaard.

Protokollen etc. har aflagt Besøg paa Kontoret.

Angaaende Konsulentvirksomheden foreligger der intet. De, der har ønsket en saadan Assistance, har selv henvendt sig til de paagældende uden Foreningens Mellemkomst. En Sag angaaende Optagelse af et Medlem af Konsulentvirksomheden er først afsluttet i det nye Aar.

Foreningens Bogsamling er ved Gaver i Aarets Løb vokset, og der har været en Del Udlaan, nemlig:

	1929-30	1930-31	1931-32
Udlaan	11	27	25

ligesom Sekretæren har haft udmærket Nytte af de mange gode Værker om Kirkegaardsforhold i Ind- og Udlandet. Bogsamlingen tæller ca. 65 Bind.

Lysbilledsamlingen er ikke bleven forøget i Aarets Løb. Den tæller ca. 150 Stk.

Generalforsamlingen afholdtes i Roskilde og saavel fra denne som fra Rundturen i Tilknytning dertil har der været givet Referat i V. K.

Bestyrelse og Udvalg har afholdt ialt 7 Møder.

I disse Møder har der blandt andet været behandlet Spørgsmaalet om kollektiv Indmeldelse af Stenhuggerforeningernes Medlemmer, og et Forslag til Ændring af Lovene i saa Henseende forelægges i Dag. Det er Meningen, at Stenhuggerne hver for sig skal have V. K., mens Kontingentet afgøres af de respektive Foreninger efter en nærmere fastsat Takst. Derved øges Bladets Læsekreds og Foreningens Virksomhed, og det er muligt, at man kan gaa samme Vej med andre interesserede Organisationer.

Sekretæren har bistaaet 14 svenske Kirkegaardsledere med en Rundrejse til danske Kirkegaarde og fik Københavns Begravelsesvæsen til at give Befordring, hvorfor Begravelsesvæsenet takkes. Lige saa har Sekretæren bistaaet en norsk Kirkegaardsleder med Tilrettelæggelse af nogle Studier af danske Kirkegaarde, efter en derom fremsat Begæring fra Oslo Kommune. Fra Sverige er indløbet Forespørgsel om, hvorvidt Bladet kan gøres til et interskandinavisk Blad, uden at der er sket andet i Sagen, end at man har svaret om Mulighederne herfor. Fra Tyskland er indløbet Forespørgsel om, hvorvidt man kunde være behjælpelig med at skaffe Oplysning om de tyske Krigskirkegaarde i Danmark, et Arbejde, som man ikke mente at kunne magte, og som det tyske Udenrigsministerium vist har paataget sig.

Efter Ansøgning har Foreningen faaet et Bidrag saavel fra Ny-Carlsberg-Fondet som Gartnerens Foraarsudstilling 1932, og begge har været væsentligt medvirkende til, at Foreningens Status er blevet noget bedre. Paa en Række Ansøgninger til danske Sparekasser indløb der kun 4 Svar, deraf 2 med Tilsagn om Støtte, nemlig Roskilde Sparekasse og Frederiksborg Amts Sparekasse; begge bringes Foreningens Tak. Derimod mislykkedes det trods gode Forhaabninger og Udtalelser fra kompetent Side at opnaa Støtte fra Raben-Lewetzaus Fond. Foreningen har endnu enkelte Ansøgninger om Bidrag liggende, og haaber paa velvillig Behandling.

Af Kirkegaardsprotokollen er der i Aarets Løb solgt 32, og der er nu ialt solgt 756 Eksemplarer.

Af Tidsskriftet er der udkommet 9 Hefter, der efter vor Beslutning er betydeligt nedskaaret og fremtræder med 8 Sider plus Tillæg. Det er at haabe, at Foreningens Økonomi indenfor en overskuelig Aarrække maa blive en saadan, at Sidetallet atter kan bringes op, og dette Foreningens vigtigste og bedste Agitationsmiddel ikke maa lide under Forholdene.

Til Folketingsmand Kammersgaards Fødselsdag (60 Aar) fremsendtes en Blomsterdekoration. Hr. K. har nu i 5 Aar været Næstformand (en Periode ogsaa Formand), og vi er glade for hans varme Interesse for Sagen.

Fra Kirkeministeriet er som ifjor modtaget 1000 Kr., men fra Landbrugsministeriet desværre kun 500. Vi er begge Ministerier taknemmelige for deres Støtte til Foreningen og for den Anerkendelse, denne Støtte er Udtryk for. Uden denne havde det neppe været os muligt at opnaa Ny-Carlsberg-Fondets Støtte.

Paa Foreningens 10. Generalforsamling tilsendtes Foreningens oprindelige Stif-

ter, Havearkitekt Bøttiger, Foreningens Hilsen.

En Tak bringes Roskilde Kirkegaardsstyrelse for den udmærkede Rundtur dernede, og især rettes denne til Bankdirektør Stigaard og Overlærer H. P. Hansen.

Den aflagte Beretning godkendtes enstemmigt og uden Diskussion.

Derefter forelagde Kassereren de reviderede Regnskaber (se V. K. pag. VI). Stenhuggermester Schiøler udbad sig en Oplysning om Cliche-Posten, hvorpaa Kassereren gav Svar.

Angaaende Foreningens Drift i det kommende Aar omtalte Formanden den Overenskomst med Stenhuggerforeningerne, som var under Opsejling, samt at Sagen vedrørende Konsultationspørgsmaalet nu var færdigbehandlet. Løvrigt agtede man at fortsætte Foreningens Drift efter lignende Principper som i det afvige Aar. Man tænkte sig desuden at rette Opfordringer til Organisationen for Blomsterhandlere, Arkitekter, Gartnere, Billedhuggere, Broncestøbere, Provster m. fl. ang. den Lejlighed disse kunde have til at opnaa lignende Kaar som Stenhuggerforeningerne ved en kollektiv Indmeldelse. Imod denne Ordning advarede Graver Raahauge-Askegaard, idet han ansaa den for at være farlig for Foreningens Økonomi. Saavel Sekretæren som Graversen og Glem mente dog, at Risikoen var meget ringe. Dagsordenens Punkt 9 behandlede nu samtidigt med Punkt 4, og begge vedtoges enstemmigt.

Under Punkt 5 (Regnskaberne) efterlyste Askegaard det forrige Aars Budget. Han mente, at man burde sætte Tallene for Budget og Regnskaber op ved Siden af hinanden til Sammenligning, og Kassereren lovede, at denne Ændring skulde blive foretaget for Fremtiden. Redaktøren erindrede derefter Stenhuggerne om deres

Medansvar for Foreningens Drift, og bad dem sørge for, at ogsaa deres særlige Interesser blev varetaget, saa at Bladet ogsaa kan bringe dem noget af Værdi.

Forsamlingen udtalte overfor Redaktøren sin Anerkendelse af den dygtige Maade, Bladet blev redigeret paa, ved at rejse sig. Paa Opfordring lovede Inspekt. Rud. Rasmussen at skrive en Artikel om Tøppebedsplantninger paa Aarhus Kirkegaard.

Under Punkt 7 og 8 foretoges Genvalg, ligesom Billedhugger Elo og Lærer Fr. Hansen valgtes (Punkt 10) samt Stenhuggermestrene Glem og Mohr nyvalgtes til Bestyrelsen. Ogsaa under Punkt 11 var der Genvalg.

Stedet for næste Aars Generalforsamling vedtoges Aalborg Stift.

Uden for Dagsordenen takkede Form. Lærer Hansen for hans Røgtelse af Dirigenthvervet samt for hans udmærkede Tilrettelæggelse af Møderne og Udflugterne i disse Dage. Ligesaa takkedes Pressen for dens mange venlige Bemærkninger om Foreningen samt for dens Tilstedeværelse ved Generalforsamlingen.

I et Bestyrelsesmøde umiddelbart efter Generalforsamlingen konstituerede Bestyrelsen sig ved Genvalg af Medlemmerne af Forretningsudvalget.

Udflugter m. m.

Møderne i Maribo, der inklusive et Bestyrelsesmøde den 14. i Skelstrup Skole, strakte sig over 2 Dage, indledes for Valdemarsdagens Vedkommende med en Andagt ved Provst Olivarius i den smukke Domkirke. Organisten, Hr. Ringberg præludeerede fra det herlige Orgel, og man afsang et Par Salmer. Herefter gav Hr. Amtsforsvalter Holch velvilligst en Skildring af Domkirkens Arkitektur og Minder samt nogle Oplysninger om Leonora

Parti fra Hunsby Kirkegaard.

Christine — en levende og interessant Skildring. Under Graver Truelsen Ledelse besaa man da Maribo Kirkegaard med den smukke Beliggenhed og de gamle Taks, hvorefter man i Fællesskab spiste Frokost i Aktiehavens Pavillon, idyllisk beliggende ved Maribo Sø. Her takkede Formanden Arrangørerne (Lærer Hansen og Stenhuggermester Schiøler) samt Turistforeningen, som havde lovet at stille Automobiler til Raadighed, Maribo Menighedsraad og Kommunalbestyrelse, som havde stillet en Kop Kaffe i Udsigt i Bandholm, samt Lensgreve Knuth, som velvilligst havde givet Tilladelse til Besøg i Knuthenborg Park m. m.

Efter Generalforsamlingen, der ogsaa afholdtes i Pavillon, og som er refereret foran, foretoges der en stor Udflugt i Automobiler omkring Maribo Sø, forbi Engestoft og Søholt til Bandholm, hvor Kaffebordene stod dækket ved Vandet. Begejstret over det smukke Vejr, de herlige Omgivelser og den megen Venlighed, der udvistes Deltagerne, afsang man paa Lærer Hansens Opfordring »Der er et yndigt Land«, hvorefter man besaa Grevens Kaktussamling og kørte gennem Danmarks største Park, hvor alle Rhododendronerne stod i deres fejreste Pragt. Forbi Hunseby Kirkegaard tog man nu tilbage til Maribo, hvor den velykkede Tur fandt sin Afslutning.

I Turen havde deltaget 7 Automobiler med 33 Personer, og Vejret var det herligste, der overhovedet kunde tænkes.

(Fortsættes).

FRA DANSKE KIRKEGAARDE

Odense Assistenskirkegaard, $\frac{1}{6}$ 1932.

Hr. Redaktør Johs. Tholle,

Malthe Bruuns Vej 3, Kbh. F.

I Nr. 3 af »Vore Kirkegaarde« under Afsnittet »Fra danske Kirkegaarde« den 27/4 ser jeg i Dag, at Fyens Soc. Demokrat har kritiseret, at vor nye Kirkegaard ikke er drænet.

Da Odense Assistenskirkegaards nye Del er gennemdrænet og absolut fri for Grundvand i ca. 3 Meters Dybde, gik jeg ud fra, at der maatte foreligge en Misforstaaelse.

Ved Gennemsyn af Fyens Social-Demokrat for den 27/4 ser jeg da ogsaa, at det er Forholdene paa Kerteminde nye Kirkegaard, Bladet kritiserer.

Jeg beder Dem derfor i næste Nummer af »Vore Kirkegaarde« berigtige dette.

Med venlig Hilsen

Olaf Raahaug-Askegaard.

- 15/5 (Fyns Tid.): Gudbjerg Kgd. skal udvides.
- 20/5 (Holbæk Amtstid.): Jyderup Kgd. skal udvides.
- 21/5 (Horsens Soc.-Dem.): Et nyt Kapel ved Klosterkirken? Kgds.gartneren skal fremtidig hedde Kirkegaardsinspektør.
- 23/5 (Middelf. Venstrebl.): Grimt Hærværk paa Vejlbj Kgd.
- (Kall.-borg Folkebl.): Kallundborg Kgd. skal udvides.
- 27/5 (Randers Amtstid.): Visborg Kgd. skal udvides.
- (Loll.-F. Stifts-Tid.): Nu kommer Urnehaven og Urnemuren i Nyk. Bekostning 4400 Kr., Arkitekt Alb. Petersen.
- 28/5 (Ringsted Folketid.): Ringsted Kgd. skal udvides; der er kun Pladser tilbage for 6 Aars Forbrug.
- 1/6 (Holbæk Amts Soc.-Dem.): Der rejses en Granitsten paa Kyholm tidligere Kgd.
- 3/6 (Svendborg Amtstid.): Den nye Kgd. i Svendborg, med Plan.
- (Herning Avis): Vedtagelse af Regulativ m. m. for Kgd.
- 6/6 (Roskilde Tid.): Hærværk paa He-dehusene Kgd.
- 7/6 (Loll.-Falst. Folketid.): Reguleringen af Saksøbing Kgd. Der er indkommet følgende Tilbud:
- Arbm. Henrik Larsen, Maribovej, 796 Kr.
- Vognmand Peter Madsen, Maribovej, 690 Kr.
- Vognmand R. Rasmussen, Juniorsgade, 669 Kr.
- Stenhugger Chr. Jantzen, Rørbæk, 556 Kr.
- Arbm. Henry Jørgensen, Rørbæk, 566 Kr.
- Arbm. Henry Jørgensen, Rørbæk, Kr.
- Sidstnævnte fik Arbejdet.
- 8/6 (Nordsjæll.): Vore Kgd. og Arbejdsløsheden. Et Forslag om hyppigere Afslaaning af Græsset og bedre Renholdelse af Kgd.
- (Roskilde Avis): Flere Penge til den nye Kgd. i Roskilde. Udgifterne til Laage m. m. bliver 6200 Kr. mod de budgetterede 3200. Vedligeholdelsen af den nye Kgd. indtil Indvielsen har været udbudt bl. Byens Gartnere, og det foreslaas at overdrage Anlæggsgartner Elmer Arbejdet for 3300 Kr.
- (Fyns Tid.): Amtslægen har undersøgt Jorden til Gudbjerg Kgd.